

"LEVEN OP DE HEIBLOEM"

verhalen van vroeger

Een publicatie van Heemkundevereniging Heibloem
Nummer 2 van 18, april 2024

Stokershorst en de Heibloem in oorlogstijd

Hoofdgebouw voor de oorlog

Vervolg nummer 1

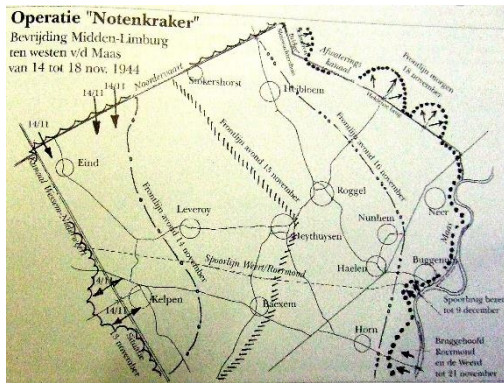
Hij mocht zelfs met de Duitse officieren mee-eten, maar hij wilde met hen iets gebruiken. Eergevoel? Of had hij zo'n last van zijn wonde? De volgende dag is hij verder op transport gesteld. En zo aardig van hem: toen hij wegging, stopte hij de Broeder-portier een Engels geldstuk en twee toffees stiekem in de hand.

De Duitsers hadden nu onze pink vast, bij wijze van spreken dan, en spoedig moesten zij de hele hand, ja nog veel meer hebben.

Diezelfde zondag, 's avonds om half elf nota bene, als het voor ons al volop nacht is, want kloosterlingen gaan vroeg naar bed, moesten zij het kamertje van Broeder-portier hebben, en de Broeder moest midden in de nacht maar zien, dat hij ergens anders terecht kwam.

De volgende dag was de lagere school aan de beurt. Deze werd ingericht als lazaret. In huis moesten zij nog meer kamers hebben. Zelfs de Broedersrefter Maar die gaven wij hun niet: wij moesten óók huizen.

Daags daarna eisten zij de keuken voor de soldaten. Geen sprake van, zei ik. Wij moesten toch immers ook koken voor onze 192 magen en maagjes. Maar ik heb een deel van de stal laten inruimen en daar konden de soldaten toen koken, bakken en braden naar hartenlust. En dat deden zij! Varkens, kalveren en runderen werden dagelijks aangevoerd, zo maar uit de

stallen en weiden bij de mensen in de buurt weggehaald. Een massa vee dreven ze door het kanaal naar onze kant en vandaar werden grote kudden naar Duitsland gebracht. U begrijpt, dat wij voor ons eigen vee danig benauwd waren. Maar daar zijn zij toch, ten minste zo lang wij nog in het huis waren, met hun lange vingers van af gebleven.

De volgende dag, 26 september, weer nieuwe gebeurtenissen. De kanaaldijk werd van versterkingen voorzien en niemand van ons mocht daar nog komen. Zeker bang voor spionage! De

veerpont werd in beslag genomen, met dynamiet geladen en 's middags om twee uur vloog hij met een geweldige knal in de lucht. Ja werkelijk, hij vloog, zij het dan niet in zijn geheel; maar er kwamen toch planken ervan aan de andere kant van het huis terecht.

Intussen waren wij door dat grapje volkomen van de weg geïsoleerd. Wat moest dat worden? Maar alla, lang zal het niet duren, want de Engelsen zijn op komst!

Het bleek ons meer en meer, dat ons huis het hoofdkwartier van de verdediging van deze Peel-sectie was. Dat was nu niet zo'n grote geruststelling voor de toekomst.

Voor ons, kloosterlingen, was het leven van die soldaten een ongewoon schouwspel. Zo moesten ze o.a. elke avond aantreden, en daarna ging een gedeelte op patrouille naar de Engelse stellingen. Dat dat geen pleziertochtjes waren, hoorde een der Broeders van de Duitse telefonist, die heel vriendelijk tegen ons was. Het gebeurde wel, vertelde hij, dat er van de dertig man maar twee terugkeerden. De rest bleef in de botsingen met de Engelse voorposten: dood of gevangen. Pas op voor de commandant van deze instellingen, zei hij ook nog, want dat is een beestmens. Een gewaarschuwd man telt voor twee, zegt het spreekwoord en ik knoopte zijn uitlating goed in mijn oor.

Woensdag 27 september ging rustig voorbij. Rustig in de betekenis van zonder grote incidenten. Maar 's nachts om half twee brak plotseling de hel los: het huis werd door de Engelse artillerie vanuit Someren beschoten. Wat een schrik! De oorverdovende knallen van de granaten joegen iedereen op staande voet uit bed. Ruiten rinkelden en vlogen in stukken rond. Nu moet u weten, dat wij achter het huis, vooraan op de sportvelden, schuilkelders hadden gegraven. Het waren wel geen kelders zoals de Duitsers ze bouwden, met metersdikke betonlagen er overheen. Neen, wij hadden alleen lange, diepe kuilen gegraven en die met boomstammen en zand bedekt. Daar moesten allen nu heen. Eerst de kleine jongens en de oude Broeders. Daarna de anderen. Alles verliep wonderlijk rustig en ordelijk. Diezelfde nacht om half vier volgde een tweede beschieting, zwaarder dan de eerste, en om half zeven nog een derde. Om zeven uur was het weer stil. Toen ben ik met Pater Rector eens gaan kijken, hoe het huis er af gekomen was. Treurig! Er was een groot stuk uit de voorgevel geslagen en van de ruiten aan de voorgevel waren er niet veel meer heel. De kapel had ook een voltreffer gekregen, maar de lagere school spande de kroon met grote gaten in de muren. Ik hoorde dat daarin twee soldaten waren gedood; de school was immers hun

Kapel en school na de beschietingen

lazaret. Wat nu gedaan? In die schuilcellen blijven zitten ging toch ook niet. Er kon natuurlijk weer een beschieting komen, maar het kon net zo goed de hele dag stil blijven. Wij besloten op de bescherming van onze heilige Engelbewaarders te vertrouwen en maar naar de kapel te gaan. Pater Rector reikte de H. Communie uit en gaf ons allen de generale absolutie. Daarna sprak hij nog een kort opwekkend woordje en toen gingen we maar ontbijten en zoveel mogelijk gewoon aan ons werk. Het puin werd weggeruimd en alles zoveel mogelijk weer zijn gewone aanzien gegeven.

Maar wij zagen heel goed in, dat onze toestand gevaarlijk was. Het bleek bij de Engelsen bekend, dat hier het hoofdkwartier van de Duitsers was en het zou dus wel niet bij deze drie beschietingen blijven. Toen zijn Broeder Placidus, Broeder Damianus en ik naar de boeren in de omtrek gegaan. Wij hebben hun onze toestand uiteen gezet en gevraagd, of de Broeders en jongens 's nachts bij hen in het stro mochten komen slapen. Overdag zouden wij dan op Stokershorst verblijven, want er moest toch voor van alles gezorgd worden, vooral voor het eten, en wij konden van de boeren toch zonder de uiterste noodzakelijkheid niet vergen, dat ze ons en de jongens te eten gaven. Het moet gezegd, dat ons verzoek overal buitengewoon vriendelijk en hartelijk werd ontvangen en wij van iedereen de ruimste medewerking ontvingen. Goed Limburgs volk, nog van de oude slag, dat weet, dat naastenliefde niet bij woorden blijft. En zo gingen dan die avond de Broeders naar Hendriks, Dings, Wielinck, Toon Koene, van Rooy, Meerts, Ras en Hanne. Bij deze laatste vonden de acht oude Broeders met hun verzorgers: Broeder Gabriël en Broeder Constantius, een onderdak. Voor die oudjes en gebrekkigen was het natuurlijk geen doen des daags naar Stokershorst te komen. Die bleven dus dag en nacht bij Hanne. Maar niet alle Broeders gingen weg: Broeder Damianus en Broeder Placidus bleven nog op Stokershorst slapen, om een oogje in het zeil te houden op het doen en laten van de Duitsers. De kleinste jongens gingen naar Mertens, de wat grotere bij Kloet, die van de middelzaal bij Verstappen en de allergrootste bij Van Buggenum. Ik noem u al die namen, die u natuurlijk niets zeggen, want u is hier niet bekend. Maar ik zou het prettig vinden als u ze alle in uw boek wilt zetten, al was het alleen maar om de namen van hen te vereeuwigen, aan wie wij zo'n grote dankbaarheid verschuldigd zijn.

Kapel voor de oorlog

Kapel na de oorlog